

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W POZNANIU**

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 3 lipca 2008r.

RPZ- 61/14/08/JM

DECYZJA nr RPZ 21/2008

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 134 poz. 939), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu **postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów**, wszczętego z urzędu przeciwko Przedsiębiorcy Małgorzacie Dubisz-Piotrowskiej prowadzącej Niepubliczne Przedszkole „Skrzaty” w Borówcu, w związku ze stosowaniem we wzorcu umowy o nazwie: „umowa przyjęcia dziecka do przedszkola”, postanowień o treści:

1. Czesne może ulec korektom w miarę potrzeb (wzrost stawki żywieniowej, wzrost kosztów utrzymania placówki) **(pkt 6)**
2. Termin płatności upływa z dniem 5 każdego miesiąca. Po tym terminie Przedszkole będzie naliczać karę umowną w wysokości 2 zł za każdy dzień zwłoki **(pkt 7)**
3. Dziecko może zostać skreślone z listy Przedszkola w wyniku (...) zalegania z opłatą za pobyt dziecka powyżej miesiąca **(pkt 13)**

w wyniku którego uprawdopodobniono, iż ww. Przedsiębiorca stosuje praktykę, o jakiej mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 powołanej ustawy, w związku ze zobowiązaniem się Przedsiębiorcy do podjęcia działań zmierzających do zaniechania naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zmianę treści kwestionowanych postanowień umownych, nakłada się na **Małgorzatę Dubisz-Piotrowską prowadzącą Niepubliczne Przedszkole „Skrzaty” w Borówcu** obowiązek wykonania tego zobowiązania poprzez zawieranie nowych umów zgodnie z przyjętym zobowiązaniem i wzorcem umowy przyjęcia dziecka do przedszkola, załączonym do pisma Przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **nakłada się na Małgorzatę Dubisz-Piotrowską prowadzącą Niepubliczne Przedszkole „Skrzaty” w Borówcu** obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji zobowiązania nałożonego w punkcie I decyzji oraz przedłożenia potwierdzonych kopii umów zawartych zgodnie z postanowieniami ww. wzorca umowy, w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatura w Poznaniu wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu kontrolę wzorców umów stosowanych w obrocie konsumenckim przez przedszkola niepubliczne działające na terenie województwa wielkopolskiego, pod kątem zgodności ich treści z przepisami art. 385¹- 385³ Kodeksu cywilnego, z uwzględnieniem klauzul wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

W ramach postępowania wyjaśniającego dokonano m.in. analizy wzorca umowy o nazwie: „umowa przyjęcia dziecka do przedszkola” oraz Statutu Niepublicznego Przedszkola „Skrzaty” w Borówcu, prowadzonego przez Małgorzatę Dubisz-Piotrowską (dalej: Przedsiębiorca). Kontrola wzorca umowy wykazała, że zawarto w nim postanowienia, które mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów, w związku ze stosowaniem postanowień umownych uznanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: SOKiK) za niedozwolone i wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy, postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2008r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu) wszczął z urzędu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem stosowania przez Małgorzatę Dubisz-Piotrowską prowadzącą Niepubliczne Przedszkole „Skrzaty” w Borówcu, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na stosowaniu we wzorcu umowy o nazwie: „umowa przyjęcia dziecka do przedszkola”, postanowień o treści:

1. Czesne może ulec korektom w miarę potrzeb (wzrost stawki żywieniowej, wzrost kosztów utrzymania placówki) (pkt 6)
2. Termin płatności upływa z dniem 5 każdego miesiąca. Po tym terminie Przedszkole będzie naliczać karę umowną w wysokości 2 zł za każdy dzień zwłoki (pkt 7)
3. Dziecko może zostać skreślone z listy Przedszkola w wyniku (...) zalegania z opłatą za pobyt dziecka powyżej miesiąca (pkt 13).

Przedsiębiorca zawiadomiony o wszczęciu postępowania administracyjnego, pismem z dnia 16 maja 2008r. przedłożył nowo opracowany wzorzec umowy przyjęcia dziecka do Przedszkola wyjaśniając, że wzorzec ten uwzględni wszelkie sugestie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Przedsiębiorca zadeklarował ponadto, że *nowa umowa wejdzie do użytku w momencie zaakceptowania jej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.*

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przedsiębiorca Małgorzata Dubisz-Piotrowska została wpisana do ewidencji placówek prowadzących działalność oświatową w formach pozaszkolnych w zakresie przedszkoli niepublicznych jako prowadząca Niepubliczne Przedszkole „Skrzaty” w Borówcu przez Burmistrza Gminy Kórnik w dniu 25 listopada 2004r.

Zasady działania Niepublicznego Przedszkola „Skrzaty” zostały określone w opracowanym przez Przedsiębiorcę Statucie Przedszkola, w którym zamieszczono postanowienia regulujące m.in. zadania i organizację Przedszkola, obowiązki wychowawczo- dydaktyczne nauczycieli oraz prawa i obowiązki dzieci uczęszczających do Przedszkola.

Przedsiębiorca stosuje ponadto wzorzec umowy o nazwie: „umowa przyjęcia dziecka do przedszkola”, w oparciu o który zawiera umowy z rodzicami (opiekunami) dzieci korzystających z usług Przedszkola.

W niniejszym postępowaniu administracyjnym Prezes Urzędu zakwestionował przytoczone powyżej postanowienia pkt 6, 7 i 13 wzorca umowy, uznając je za tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone zamieszczone zostały postanowienia o następującej treści:

Poz. 59. *Czesne w następnych latach studiów może ulec zmianie w związku z uzasadnionym wzrostem kosztów ponoszonych przez uczelnię i zostanie ustalone przez rektora zarządzeniem wiążącym strony umowy przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 10 kwietnia 2003r. sygn. akt XVII Amc 17/01).

Poz. 547. *Zmiana wysokości czesnego w ciągu roku akademickiego może nastąpić jedynie proporcjonalnie do oficjalnego wskaźnika wzrostu kosztów utrzymania* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 25 lipca 2005r. sygn. akt XVII Amc 46/05).

Poz. 848. *Wysokość odpłatności ustala dyrektor placówki w oparciu o kalkulację kosztów bieżących. Odpłatność może ulec zmianie w ciągu roku szkolnego* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 6 lipca 2006r. sygn. akt XVII Amc 60/05).

Poz. 1016. *W przypadku nie wywiązania się słuchacza z warunków określonych w § 4 pkt 1 dot. terminu płatności Szkoła może obciążyć słuchacza opłatą w wysokości 1 PLN za każdy dzień zwłoki do momentu dokonania zaległej wpłaty* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 21 listopada 2006r. sygn. akt XVII Amc 135/05).

Poz. 791. *W przypadku opóźnienia w regulowaniu należności za kurs szkoła każdorazowo naliczy słuchaczowi karę umowną w wysokości 0,50 zł za każdy dzień zwłoki* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 13 kwietnia 2006r. sygn. akt XVII Amc 38/05).

Poz. 726. *Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt XVII Amc 105/04).

Przedsiębiorca przedłożył nowy wzorec umowy przyjęcia dziecka do przedszkola, z którego kwestionowane postanowienia pkt 6 i 7 zostały usunięte. Postanowienie pkt 13 (pkt 6 w nowo opracowanym wzorcu) zmienione zostało w następujący sposób: „Termin płatności upływa z 5- dniem każdego miesiąca. W przypadku zalegania z opłatą za pobyt dziecka powyżej miesiąca zostanie wyznaczony dodatkowy termin zapłaty, po upływie którego jeśli nie nastąpi uiszczenie opłaty może nastąpić odstąpienie od umowy”.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga spełnienia dwóch przesłanek: bezprawności działania i naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Powołany wyżej przepis ustawy zawiera w pkt 1-3 przykładowe wyliczenie praktyk zakazanych przez ustawodawcę. Katalog ten nawiązuje do stosowania klauzul wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, nieuczciwych praktyk rynkowych lub czynów nieuczciwej konkurencji oraz szeroko ujmowanego prawa konsumenta do informacji.

„Zbiorowe interesy konsumentów” to prawa nieograniczonej liczby konsumentów, nie stanowią przy tym sumy indywidualnych interesów dającej się określić, nawet licznej grupy konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza zatem, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych.

W uchwale 7 sędziów z dnia 13 lipca 2006r. sygn. akt III SZP 3/2006, Sąd Najwyższy uznał, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a¹ *jest stosowanie identycznej klauzuli jak wpisana do rejestru niedozwolonych postanowień umownych przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonych wpisaniem danej klauzuli do rejestru (...).* Odwołując się do argumentów o charakterze celowościowym oraz kierując się potrzebą zapewnienia skuteczności tego przepisu, Sąd Najwyższy podkreślił, że *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów obejmuje również przypadki wprowadzenia jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu szyku wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej co wpisana do rejestru.*

Nie jest więc konieczna dokładna, literalna zbieżność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Niedozwolone będą również takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

W prowadzonym postępowaniu administracyjnym Prezes Urzędu zakwestionował praktykę Przedsiębiorcy polegającą na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umownych o treści tożsamej z treścią klauzul wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Zakwestionowane zostało m.in. postanowienie pkt 6 wzorca umowy, zgodnie z którym „czesne może ulec korektom w miarę potrzeb (wzrost stawki żywnościowej, wzrost kosztów utrzymania placówki)”. Postanowienie to uznano za tożsame z klauzulami niedozwolonymi wpisanymi w pozycjach: 59, 547 i 848 rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Pierwsza ze wskazanych klauzul o treści: *Czesne w następnych latach studiów może ulec zmianie w związku z uzasadnionym wzrostem kosztów ponoszonych przez uczelnię i zostanie ustalone przez rektora zarządzeniem wiążącym strony umowy przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego*, została wpisana do rejestru niedozwolonych postanowień umownych na podstawie wyroku SOKiK z dnia 10 kwietnia 2003r. sygn. akt XVII Amc 17/01.

Klauzula o zbliżonej treści wpisana została w pozycji 547 rejestru, na podstawie wyroku SOKiK z dnia 25 lipca 2005r. sygn. akt XVII Amc 46/05: *Zmiana wysokości czesnego w ciągu roku akademickiego może nastąpić jedynie proporcjonalnie do oficjalnego wskaźnika wzrostu kosztów utrzymania.* W uzasadnieniu wyroku SOKiK podzielił argumentację przedstawioną przez powoda- Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, że umowa o pobieranie nauki jest źródłem zobowiązania o charakterze ciągłym, a w tego rodzaju stosunkach włączony jest element czasu, który wyznacza treść i rozmiar świadczeń. W okresie trwania tego stosunku zmiany okoliczności faktycznych lub prawnych mogą mieć niekiedy bezpośredni wpływ na kształt umowy łączącej strony, w tym wpływać na wysokość czesnego. Zmiana wysokości czesnego stanowi zawsze, jak podkreślono, zmianę umowy. SOKiK wskazał, że analizowane postanowienie może sugerować natomiast, że zmiana wysokości czesnego nie stanowi zmiany umowy i nie rodzi po stronie konsumenta prawa odstąpienia od umowy. Postanowienie to uznane zostało za niedozwolone

¹ W obowiązującej obecnie ustawie z dnia 16.02.2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów, praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów uregulowana została w art. 24.

postanowienie umowne, określone w art. 385³ pkt 20 Kodeksu cywilnego. Przepis ten za niedozwolone uznaje te postanowienia umowne, które przewidują uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy, bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy.

Podobne stanowisko zajął SOKiK w wyroku z dnia 6 lipca 2006r. sygn. akt XVII Amc 60/05, w którym za niedozwolone uznano postanowienie: *Wysokość odpłatności ustala dyrektor placówki w oparciu o kalkulację kosztów bieżących. Odpłatność może ulec zmianie w ciągu roku szkolnego* (pozycja 848 rejestru). W uzasadnieniu tego wyroku SOKiK zakwestionował zmianę wysokości opłat obciążających konsumenta na podstawie jednostronnej decyzji przedsiębiorcy. Sąd ten podkreślił, że taki zapis umowy nie wskazuje, w jakich okolicznościach i w jakich warunkach może dojść do zmiany umowy. Zmiana wysokości opłat, do których uiszczenia zobowiązany jest konsument nie jest ponadto traktowana, jak stwierdzono, jako zmiana umowy co powoduje, że konsument nie może od niej odstąpić. Postanowienie to uznano zatem za spełniające przesłanki niedozwolonego postanowienia umownego, o którym mowa w art. 385³ pkt 20 Kodeksu cywilnego.

W ocenie Prezesa Urzędu ww. argumenty odnieść należy również do przytoczonego powyżej postanowienia pkt 6 wzorca umowy. Czesne ma wprawdzie charakter świadczenia głównego dla konsumenta, jednak postanowienie pkt 6 zostało sformułowane w sposób niejednoznaczny. Wskazane okoliczności zmiany wysokości czesnego określone zostały w sposób zbyt ogólny, bez odniesienia do konkretnych, ściśle określonych warunków, w jakich dojść może do uzasadnionej zmiany jego wysokości. W konsekwencji to Przedsiębiorca może dokonać wiążącej dla konsumenta oceny, czy wystąpiły okoliczności uzasadniające zmianę wysokości czesnego. Przedsiębiorca jest zatem uprawniony do jednostronnej zmiany umowy, bez ważnej przyczyny wskazanej w tej umowie, co stanowi niedozwolone postanowienie umowne, określone w art. 385³ pkt 10 Kodeksu cywilnego. Kwestionowane postanowienie przyznaje ponadto Przedsiębiorcy prawo do zmiany wysokości czesnego w trakcie obowiązywania umowy, bez jednoczesnego przyznania konsumentowi prawa do odstąpienia od umowy z tej przyczyny. Z tych też względów postanowienie to wypełnia dyspozycję przepisu art. 385³ pkt 20 Kodeksu cywilnego, co pozwala na stwierdzenie tożsamości porównywanych klauzul umownych.

Zarzut stosowania niedozwolonych postanowień umownych postawiony Przedsiębiorcy w prowadzonym postępowaniu objął także postanowienie pkt 7 wzorca umowy, który nakłada na konsumenta obowiązek zapłaty kary umownej w wysokości 2 zł za każdy dzień zwłoki w płatności. W ocenie Prezesa Urzędu, pomimo bezpośredniego wskazania, że kwota ta jest „karą umowną” za zwłokę konsumenta, nie można przypisać jej takiego charakteru. Przepis art. 483 § 1 Kodeksu cywilnego, będący podstawą do zastosowania kary umownej przewiduje bowiem jej zastrzeżenie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego. Zastrzeżona w ww. postanowieniu „kara umowna”, zdaniem Prezesa Urzędu, w istocie stanowi odsetki za zwłokę konsumenta w wykonaniu zobowiązania pieniężnego. W ocenie Prezesa Urzędu, ryczałtowe określenie odsetek (2 zł za każdy dzień zwłoki) jest oderwane od konkretnej kwoty zadłużenia konsumenta. Wywołuje zastrzeżenia zwłaszcza w przypadku zwłoki w zapłacie czesnego, które ma charakter świadczenia okresowego. Konsument może zatem pozostawać w zwłoce z zapłatą za jeden tylko okres płatności czesnego, a zgodnie z kwestionowanym zapisem, obciążony zostanie ryczałtowo określoną kwotą odsetek, w wysokości 2 zł dziennie. Tak obliczone odsetki są ponadto znacznie wyższe od obowiązującej stawki odsetek ustawowych.

Zdaniem Prezesa Urzędu przytoczone postanowienie jest tożsame z klauzulami niedozwolonymi wpisanymi w pozycjach: 791 i 1016 rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

SOKiK wyrokiem z dnia 21 listopada 2006r. sygn. akt XVII Amc 135/05 uznał za niedozwolone postanowienie o treści: *W przypadku nie wywiązania się słuchacza z warunków określonych w § 4 pkt 1 dot. terminu płatności Szkoła może obciążyć słuchacza opłatą w wysokości 1 PLN za każdy dzień zwłoki do momentu dokonania zaległej wpłaty* (pozycja 1016 rejestru).

Podobne postanowienie uznano za niedozwolone wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2006r. sygn. akt XVII Amc 38/05: *W przypadku opóźnienia w regulowaniu należności za kurs szkoła każdorazowo naliczy słuchaczowi karę umowną w wysokości 0,50 zł za każdy dzień zwłoki* (pozycja 791 rejestru). W uzasadnieniu tego wyroku podkreślono, że zgodnie z art. 385¹§ 1 Kodeksu cywilnego niedozwolone są postanowienia umowne, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Taki charakter mają zdaniem Sądu postanowienia ustalające odsetki w wysokości 0,50 zł za każdy dzień zwłoki, które są rażąco wygórowane.

W ocenie Prezesa Urzędu ww. stanowisko jest uzasadnione także w odniesieniu do kwestionowanego postanowienia skoro obciąża konsumenta odsetkami w wysokości 2 zł za każdy dzień zwłoki, a więc ustalonymi na poziomie wyższym, niż wskazany w przytoczonych klauzulach niedozwolonych.

Analizując postanowienie pkt 13, przewidujące możliwość skreślenia dziecka z listy Przedszkola w przypadku *zalegania z opłatą za pobyt dziecka poniżej miesiąca*, Prezes Urzędu uznał je za tożsame z klauzulą niedozwoloną wpisaną w pozycji 726 rejestru niedozwolonych postanowień umownych o treści: *Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów* (wyrok z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt XVII Amc 105/04).

Zdaniem Prezesa Urzędu analizowane postanowienie wywołuje tożsame skutki prawne. Wiąże bowiem prawo Przedsiębiorcy do skreślenia dziecka z listy wychowanków i tym samym rozwiązania umowy z niewykonaniem zobowiązania przez konsumenta, bez uprzedniego wyznaczenia konsumentowi dodatkowego terminu do jego wykonania. Jednocześnie brak w przedłożonych wzorcach postanowień, które regulowałyby w takiej sytuacji rozliczenia stron umowy w zakresie świadczeń wzajemnych.

W ocenie Prezesa Urzędu, dobre obyczaje we wzajemnych relacjach Przedsiębiorcy i konsumentów wymagają, aby w omówionym przypadku zastosowanie znalazł przepis art. 491 §1 Kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Dopiero zatem po upływie dodatkowego, wyznaczonego konsumentowi terminu do wykonania świadczenia pieniężnego, Przedsiębiorca winien mieć zapewnione prawo do odstąpienia od umowy i skreślenia dziecka z listy wychowanków. Z uwagi na powyższe, tak sformułowane postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interesy (art. 385¹§ 1 Kodeksu cywilnego).

Analiza porównawcza zakwestionowanych postanowień wzorców umowy oraz przedstawionych powyżej postanowień wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wskazuje, że kwestionowane postanowienia wyczerpują przesłanki postanowień uznanych za niedozwolone. Zakwestionowane zapisy umowy nie mają wprawdzie identycznego brzmienia, jednakże w ocenie Prezesa Urzędu, wykładnia ich treści prowadzi do wniosku, że mieszczą się w hipotezach przytoczonych klauzul niedozwolonych.

Skutkuje to uznaniem, że wykazana została bezprawność działania Przedsiębiorcy, polegająca na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Do stwierdzenia stosowania przedmiotowych praktyk niezbędne jest ponadto wykazanie, iż bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w interes konsumentów dotyczyło tzw.

zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem interesów nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować- potencjalnych klientów Przedsiębiorcy. Niezgodnym z prawem działaniem Przedsiębiorcy mogła bowiem zostać dotknięta nieograniczona liczba osób, tzn. wszystkie osoby zawierające z nim umowy o przyjęcie dziecka do przedszkola.

Pismem z dnia 16 maja 2008r. Przedsiębiorca przedłożył nowo opracowany wzorzec umowy przyjęcia dziecka do przedszkola, z którego kwestionowane postanowienia zostały wyeliminowane. Przedsiębiorca zobowiązał się stosować nowy wzorzec *po zaakceptowaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.*

W świetle powyższego, w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do zastosowania wobec Przedsiębiorcy art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione- na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania- że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Zdaniem Prezesa Urzędu, w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki do wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Okoliczności sprawy uprawdopodobniają stosowanie przez Przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na posługiwaniu się w obrocie konsumenckim wzorcami umownymi, w których zamieszczone zostały klauzule wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Przedsiębiorca zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wskazanym powyżej naruszeniom poprzez zawieranie nowych umów zgodnie z nowo opracowanym wzorcem, z którego niedozwolone postanowienia umowne zostały wyeliminowane. Przedsiębiorca usunął kwestionowane postanowienia pkt 6 i 7 oraz zaproponował nową treść postanowienia pkt 13. Zmiana treści tego postanowienia uwzględnia, w ocenie Prezesa Urzędu, obowiązujące przepisy prawa, w szczególności art. 385 i nast. Kodeksu cywilnego i może zostać wprowadzona do obrotu konsumenckiego w miejsce niedozwolonego.

Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę obowiązek przekazania informacji o realizacji zobowiązania nałożonego w punkcie I sentencji decyzji oraz przedłożenia potwierdzonych kopii umów zawartych z konsumentami zgodnie z postanowieniami wzorca umowy, załączonego do pisma Przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

Otrzymuje:

Małgorzata Dubisz-Piotrowska- Niepubliczne Przedszkole „Skrzaty”
ul. Różana 2
62-023 Borówiec

